

DIALOŠKI NAČIN RAZMIŠLJANJA

Metoda 1: Enakovredni partnerji (Spoštovanje samega sebe in drugih)

Metoda 2: Vzajemnost (Vzajemna dejavnost, zaupanje)

Metoda 3: Brez prikritih namenov (Odprto, iskreno izražanje)

USTVARJANJE JASNEGA DIALOGA

Metoda 1: Dialoške kartice (Izmenjavanje)

To metodo uporabljamo z namenom, da se v dialogu in situacijah soustvarjanja znanja izrazijo svoje mnenje odprto in iskreno. Cilj metode je naučiti se govoriti o osebnih pogledih in mnenjih. Udeleženci na ta način prispevajo k dialogu in soustvarjanju znanja na svoj lasten način. Drugi cilj naloge je od drugih pridobivati izvirne zamisli.

Ne pozabite zavestno opazovati, ali vaša dejanja in odnos sledijo načelom človekoljubnosti in vzajemnosti!

Napotki

- Udeleženci oblikujejo skupine treh do štirih oseb (skupine morajo biti različne glede na prejšnje vaje).
- Vsaka skupina z risanjem in pisanjem na stojalo prikaže dejavnost udeležencev.
- Vsak udeleženec dopolni risbo, k sliki doda svoj pogled in razlaga, kaj riše in o čem se pogovarja z drugimi.
- Udeleženci dodajo k sliki majhno dejanje, ki ponazarja vzajemnost v dialogu in pri soustvarjanju znanja.
- Ta dejanja so lahko ali verbalna ali neverbalna komunikacija, ki vključuje vsebino govora osebe, izraz na obrazu, kretnje, telesno govorico, ton glasu, njegovo jakost in naglaševanje besed govorca.
- Ko je slika končana, vsak udeleženec na lestvici od 4 (zelo malo) do 10 (zelo veliko) oceni svojo aktivnost v primerjavi z vzajemnimi dejanji, prikazanimi na sliki.
- Skupine razvijejo način, ki bo udeležencem pomagal izboljšati vzajemno delovanje.

Razmislek v učeči se skupnosti: Celotna skupina razmisli o izkušnjah in spoznanjih, do katerih je prišla ob tej nalogi. Koristno vprašanje za razmislek je »Do katerih spoznanj ste prišli pri tej nalogi?«. Drugo, zahtevnejše vprašanje, je »Kaj ste se naučili iz te naloge?«. Namen razmisleka je, da izrazi svoje izkušnje in misljenje več udeležencev, ne samo nekateri. Ko z razmislekom zaključimo, bo vsak udeleženec razumel, kaj pomeni v dialogu izražati svoje mnenje na odprto, iskren način. To mu omogoča, da tako ravna tako tudi v vsakdanjem življenju.

Situacije

- Da bi izboljšali komunikacijo, moramo zanemariti lastne interese (postavimo jih na stranski tir).
- Oblikovanje timov.
- Ustvariti želimo občutek »zmagala en, zmagamo vsi«.
- Vzpodbijanje odziva drugih.
- Predstavitev podjetniških projektov – različnih dejavnosti, na različnih ravneh razvoja.
- Prikaz zrelosti idej (porajanje poslovnih idej).
- Skupine, v katerih ne sodelujejo vsi udeleženci.
- Co-working (Delo v skupni pisarni).

To metodo uporabljamo z namenom, da se v dialogu in situacijah soustvarjanja znanja izrazijo svoje mnenje odprto in iskreno. Cilj metode je naučiti se govoriti o osebnih pogledih in mnenjih. Udeleženci na ta način prispevajo k dialogu in soustvarjanju znanja na svoj lasten način. Drugi cilj naloge je od drugih pridobivati izvirne zamisli.

Ne pozabite zavestno opazovati, ali vaša dejanja in odnos sledijo načelom človekoljubnosti in vzajemnosti!

Napotki

- Udeleženci oblikujejo skupine treh do štirih oseb.
- Izberemo temo dialoga ali ustvarjanja znanja. Ta mora biti tekst, slika, problem, tabela, načrt, itd., ki naj bo skupinam vidna in naj ustreza učnemu cilju in soustvarjanju znanja, vendar pa naj udeležencem ne bo že zelo znana (tema ustvarjanja znanja bi lahko bila na primer slika, ki jo je narisala skupina predstavljajoč skupino, kjer so dejanja vzajemna).
- Vsaki udeleženec zapiše eno do pet hitrih odzivov ali misli o temi, na primer, o sliki, ki jo je narisala druga skupina skupini z vzajemnimi dejanji.
- Odzivi lahko vključujejo besede, kratke komentarje in vprašanja.
- Vsak udeleženec z drugimi člani skupine deli misljenje, izzvano s tekstom, sliko, itd.
- V manjših skupinah udeleženci oblikujejo vprašanja, ki predstavljajo odprte in iskrene odzive na temo dialoga ali ustvarjanja znanja.

Razmislek v učeči se skupnosti: Celotna skupina razmisli o izkušnjah in spoznanjih, do katerih je prišla ob tej nalogi. Koristno vprašanje za razmislek je »Do katerih spoznanj ste prišli pri tej nalogi?«. Drugo, zahtevnejše vprašanje, je »Kaj ste se naučili iz te naloge?«. Namen razmisleka je, da izrazi svoje izkušnje in misljenje več udeležencev, ne samo nekateri. Ko z razmislekom zaključimo, bo vsak udeleženec razumel, kaj pomeni v dialogu izražati svoje mnenje na odprto, iskren način. To mu omogoča, da tako ravna tako tudi v vsakdanjem življenju.

Situacije

- Da bi izboljšali komunikacijo, moramo zanemariti lastne interese (postavimo jih na stranski tir).
- Oblikovanje timov.
- Ustvariti želimo občutek »zmagala en, zmagamo vsi«.
- Vzpodbijanje odziva drugih.
- Predstavitev podjetniških projektov – različnih dejavnosti, na različnih ravneh razvoja.
- Prikaz zrelosti idej (porajanje poslovnih idej).
- Skupine, v katerih ne sodelujejo vsi udeleženci.
- Co-working (Delo v skupni pisarni).

Metoda 2: Pozorno poslušanje (Dobesedni sprejem in prepoznavanje, poslušanje)

To metodo uporabljamo z namenom, da se udeleženci naučijo natančno sprejemati govor druge osebe. Nasprotje temu je naključno povezovanje govora druge osebe in zapornitve vrzeli v informacijah na osnovi lastnih predpostavk. Cilj te naloge je, naučiti se poslušati tako, da poslušalec prepozna vse dejanske informacije, posredovane od drugega udeleženca. Tako se izognemo slabi strani predpostavk in predstavam, do katerih pride zaradi slučajno prejetih informacij.

Ne pozabite zavestno opazovati, ali vaša dejanja in odnos sledijo načelom človekoljubnosti in vzajemnosti!

Napotki

- Udeleženci se razdelijo v pare ali pa pare oblikuje učitelj.
- Izbrana tema dialoga mora biti z vidika učnih ciljev smiselna.
- Člani vsakega para izmenjuje vloge govorca in poslušalca.
- Ustavite se in se zberite. Nastopite v obeh vlogah.
- Razjasnite si misli, poslušajte, ne da bi kritizirali ali sodili.
- Govorec pove dve kratki povedi, ki tvorita celoto.
- Poslušalec dobesedno ponovi udeležencev govor.
- Med izvajanjem te metode govor druge osebe ponovimo dobesedno (dobesedni govor sam po sebi ni cilj vaje, pomembna pa k natančnemu poslušanju druge osebe, ta izurjenost je potrebna v drugih dialoških metodah).
- En član para poveže pet celot, ki jih poslušalec ponovi.
- Vloge se zamenjajo.
- Dobesedno poslušanje, ko govoru drugega ničesar niti ne dodajamo niti ne odvezemo, uporabljamo vztrajno, dokler ne postane avtomatski proces.
- Udeleženci povzamejo, kar so se naučili iz sprejemanja govora druge osebe.

Razmislek v učeči se skupnosti: Celotna skupina razmisli o izkušnjah in spoznanjih, do katerih je prišla ob tej nalogi. Koristno vprašanje za razmislek je »Do katerih spoznanj ste prišli pri tej nalogi?«. Drugo, zahtevnejše vprašanje, je »Kaj ste se naučili iz te naloge?«. Tretje vprašanje se glasi »Kako uspešna je bila naloga?« ali »Kaj se je zgodilo?«. Namen razmisleka je, da izrazi svoje misljenje in izkušnje več udeležencev, ne samo posamezniki. Po zaključku razmisleka bo vsak udeleženec razumel dobesedno sprejemanje in poslušanje, kar omogoča uporabo te metode v vsakdanjem življenju.

Situacije

- Prenos informacij ni zadosten.
- O določen predmetnosti, o kateri smo obveščani, moramo imeti popolno, realistično mnenje.
- Pri učenih želimo izboljšati pomnjenje.
- Oblikovanje timov.

Metoda 3: Ujetost v vnaprejšnjem prepričanju (Zavedanje svojih vnaprejšnjih prepričanj in domnev)

To metodo uporabljamo z namenom, da bi se naučili prepoznati in se zavedati vnaprejšnjih prepričanj in domnev. To zavedanje vpliva na način, kako delimo prepričanja z drugimi in kako vplivamo na vnaprejšnja prepričanja in domneve drugih ljudi. Odnos, ki izhaja iz tega zavedanja, odraža prilagodljivost in možnost, da uporabimo različne pristope.

Ne pozabite zavestno opazovati, ali vaša dejanja in odnos sledijo načelom človekoljubnosti in vzajemnosti!

Napotki

- Učitelj udeležencem predstavi metodo in razloži njen namen.
- Udeleženci so poučeni o zapisu kar se da veliko vnaprejšnjih prepričanj o pomembni temi, ki se nanaša na učni cilj v danem trenutku, npr. odrasli učenci ali mladi učenci.
- Udeleženci detajo najprej individualno in končajo poved tako, da uporabijo svoja vnaprejšnja prepričanja. Poved bi se na primer lahko glasila »Odrasel učenec je ...« ali »Mlad učenec je ...«.
- Število prepričanj je različno, odvisno je od posameznika in teme.
- Čas, ki ga namenimo za ta del naloge, je sedem minut.
- Udeleženci oblikujejo skupine treh ali štirih oseb (skupina se mora razlikovati od skupine, v kateri so delali pri prejšnji nalogi).
- Ko se osebe izmenjujejo, vsak udeleženec v svoji skupini na glas prebere vnaprejšnja prepričanja, ki jih je uporabil, ko je končal povedi.
- Vsaki udeleženec prisluhne vnaprejšnjim prepričanjem drugih, ne da bi izrazil svoje nestrinjanje ali odobravanje.
- Vsi udeleženci hito primerjajo svoja vnaprejšnja prepričanja s prepričanja drugih.
- Naloga se nadaljuje po Metodi 5 (Odlog in spravevanje).

Razmislek v učeči se skupnosti: Celotna skupina razmisli o izkušnjah in spoznanjih, do katerih je prišla ob tej nalogi. Koristno vprašanje za razmislek je »Do katerih spoznanj ste prišli ob tej nalogi?«. Drugo, zahtevnejše vprašanje, je »Kaj ste se naučili iz te naloge?«. Tretje vprašanje bi se lahko glasila »Kaj vas je presenetilo pri tej nalogi?«. Četrto vprašanje bi lahko bilo »Kaj ste spoznali pri tej nalogi?«. Namen razmisleka je, da izrazi svoje misljenje in izkušnje več udeležencev, ne samo posamezniki. Po zaključku razmisleka, bo vsak udeleženec razumel odložitve in izražanje svojih vnaprejšnjih prepričanj in domnev, kar omogoča, da tako ravna tudi v vsakdanjem življenju. Osvoboditev od svojih prepričanj in domnev je rezultat zavestnega dela. Ko se zavemo dejstva, da so naša vnaprejšnja prepričanja in domneve močno povezani s sedanjo situacijo, jo lahko spremenimo tako, da postanemo svobodni pri preučevanju zadev z različnih zornih kotov.

Situacije

- Sprejemati moramo ideje drugih.
- Realno moramo oceniti situacijo.
- Težko je vrednotiti ideje drugih (poslovne ideje).

Metoda 4: Odlog in spravevanje (Urnavanje izražanja in zdržanja vnaprejšnjih prepričanj in domnev)

To metodo uporabljamo z namenom, da se udeleženci naučijo zdržati svoja vnaprejšnja prepričanja in domneve, ko je to potrebno. Z drugimi besedami, naučijo se počakati, preden izrazijo svoja vnaprejšnja prepričanja in domneve oziroma se vzdržijo skupinskega izražanja. Udeleženci bodo tako pri svojem spravevanju svobodni in iskreni pri soustvarjanju znanja.

Ne pozabite zavestno opazovati, ali vaša dejanja in odnos sledijo načelom človekoljubnosti in vzajemnosti.

Napotki

- Udeleženci oblikujejo novo skupino, kar jih osvobodi dinamike in vnaprejšnjega prepričanja »starek« skupine.
- V novi skupini nadaljujete s temo, s katero ste se ukvarjali prej po metodi »Ujetost v vnaprejšnjem prepričanju«.
- Zanimarite svoja vnaprejšnja prepričanja in se tako neobremenjeno lotite razmišljanja o isti temi.
- Spremenite način sodelovanja v dialogu.
- Namesto da bi drugim govorili o svojih vnaprejšnjih prepričanjih, preoblikujete vsebino svojega govora tako, da bo le to odprto novo razmišljanje.
- Med govorom posredujete svoja spoznanja o temi na način, kot da ne bi nič vedeli o njej.
- To bo dalo vašemu govoru topele, razmišljujoč ton; kar boste povedali, bo podobno vprašanju. Tako vas bo zanimalo mnenje drugih udeležencev in izražanje njihovih zamisli.
- Po koncu razmišljanja o temi si zapišete, kako se je vaše razumevanje teme poglobilo in razširilo.
- Ta spoznanja delite z drugimi udeleženci v vaši skupini.

Razmislek v učeči se skupnosti: Celotna skupina razmisli o izkušnjah in spoznanjih, do katerih je prišla ob tej nalogi. Koristno vprašanje za razmislek je »Do katerih spoznanj ste prišli ob tej nalogi?«. Drugo, zahtevnejše vprašanje, je »Kaj ste se naučili iz te naloge?«. Tretje vprašanje bi se lahko glasila »Kaj vas je presenetilo pri tej nalogi?«. Četrto vprašanje bi lahko bilo »Kaj ste spoznali pri tej nalogi?«. Namen razmisleka je, da izrazi svoje misljenje in izkušnje več udeležencev, ne samo posamezniki. Po zaključku razmisleka, bo vsak udeleženec razumel odložitve in izražanje svojih vnaprejšnjih prepričanj in domnev, kar omogoča, da tako ravna tudi v vsakdanjem življenju. V praksi lahko odlog izražanja misljenja vodi k temu, da posameznik, potem ko je slišal, kaj pravijo drugi, ne želi več deliti svojega izvirnega vnaprejšnjega prepričanja. Do tega lahko pride zaradi tega, ker je nova informacija, pridobljena v dialogu, spremenila predhodno omenjeno predpostavko, ali ker je kdo drugi izrazil enako mnenje.

Situacije

- Naše mnenje o določeni zadevi moramo zdržati.
- Podrobneje se moramo poučiti o zadevi, za katero mislimo, da jo obvladujemo.
- Sprejeti moramo drugačne načine dela in tehnike pri delu z veliki in heterogenimi skupinami.

© Helena Aarnio
www.diameeproject.com

Vsebina:

- Dialoški način razmišljanja
- 1 Enakovredni partnerji
- 2 Vzajemnost
- 3 Brez prikritih namenov
- Kako jasno razpravljati
- 1 Dialoške kartice
- 2 Pozorno poslušanje
- 3 Ujetost v vnaprejšnjem prepričanju
- 4 Odlog in spravevanje
- Ustvarjanje dialoškega momenta
- 1 »Naj se porodijo ideje in zacvetijo«
- 2 Povezovanje
- 3 Veščina spravevanja
- 4 Ujemimo ključne besede
- 5 Poglobitev

Dialoške metodološke kartice

© Helena Aarnio

Razmislek v učeči se skupnosti: Celotna skupina razmisli o spoznanjih, do katerih je prišla ob tej nalogi. Koristno vprašanje za razmislek je »Do katerih spoznanj ste prišli pri tej nalogi?«. Drugo, zahtevnejše vprašanje, je »Kaj ste se naučili iz te naloge?«. Namen razmisleka je, da izrazi svoje mnenje in izkušnje več udeležencev, ne samo posamezniki. Po zaključku razmisleka, bo vsak udeleženec razumel, da vsak član skupine zmore sodelovati v dialogu kot enakovreden drugim v skupini. Izkušnje lahko vsak uporabi v nadaljnjem življenju.

Situacije

- Posameznikom v skupini pomagajte, da se spoprimejo z občutki večvrstnosti ali manjvrstnosti, da čutijo in ravnajo kot enakovredni partnerji.
- Razvrstite delo v timu glede na bolj in manj uspešne posameznike.
- Izboljšajte sodelovanje vseh članov tima v dialogu.
- Vzpostavljajte stike na srečanjih.
- Uporabljajte vsakdanji jezik.

USTVARJANJE DIALOŠKEGA TRENUTKA, DIALOSKA ORODJJA

Metoda 1: »Naj se porodijo ideje in zacvetijo« (Odpiranje nepopolnega mišljenja)

To metodo uporabljamo z namenom, da bi se naučili izraziti svoje mnenje, tudi ko gre samo za zamisel v samem začetku – z drugimi besedami, da bi se naučili ne skrbiti, ali je mnenje v trenutku izražanja dovolj smiselno oblikovano oziroma ali sploh ima kakšen smisel. Cilj metode je, naučiti se oblikovati dialog tako, da razumemo, da lahko izrazimo tudi nepopolne misli. Govorec razume, da v dialogu sodeluje vsak udeleženec v okviru svojega mišljenja in danem trenutku in da takšen način dovoljuje, da se mišljenje porodi, razvije in tako pripomore k povečanju razumevanja ter vedenja.

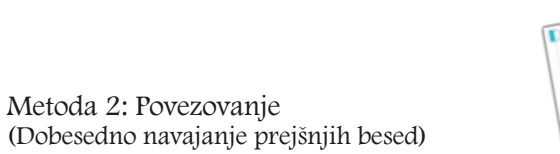
Napotki

- Udeležencem predstavimo eno od načel dialoga.
- Za osnovo dialoga izberemo temo, ki je pomembna z vidika učnih ciljev ali ustvarjanja znanja, in jo oblikujemo v odprto vprašanje (na primer »Kako doseči način dela, ki dovoljuje, da se zamisli razvijajo?«).
- Udeleženci oblikujejo skupine treh ali štirih oseb.
- Vsaka oseba prejme štiri lističe. Listič predstavlja razvijajočo se zamisel, ki lahko prispeva k splošnemu razumevanju in delu; poleg tega listič predstavlja udeležencevo odgovornost pri soustvarjanju znanja.
- Udeleženec uporabi listič vsakič, ko izrazi svoje misli.
- Udeleženci si vloge izmenjujejo hitro, tj. izrazijo se v približno dveh povedih, medtem ko drugi pazorno poslušajo.
- Vsak udeleženec položi svoj listič na mizo; ko uporabimo vse lističe, jih lahko vedno znova vključimo v vajo.
- Udeleženci se pri govorjenju in poslušanju izmenjujejo po naključnem vrstnem redu, to pomeni, da se ne ravna po smeri urnega kazalca ali obratno.
- Dialog traja približno 15 minut.
- Skupina uporabi lističe z namenom, da oblikuje jasno izraženo mnenje, ki opiše, kaj so se udeleženci naučili iz te naloge. Svoje poglede si udeleženci zapišejo.

Razmislek v učeči se skupnosti: Celotna skupina razmislila o spoznanjih, do katerih je prišla ob tej nalogi. Koristno vprašanje za razmislek je »Do katerih spoznanj ste prišli pri tej nalogi?«. Drugo, zahtevnejše vprašanje je »Kaj ste se naučili iz te naloge?«. Namen razmisleka je, da izrazi svoje mišljenje in izkušnje deli več udeležencev, ne samo posamezniki. Da pritegnete k razmisleku več udeležencev, lahko postavite vprašanja, kot npr.: »Kaj nam še lahko poveste o vašem razmišljanju?«, »Kaj bi še morali omeniti?« itd. Z drugimi besedami, pri poslušanju naj povzemanje ne bo omejeno samo na nekaj aktivnih udeležencev. Po zaključku razmisleka bo vsak udeleženec doumel, da lahko v ustvarjalnem dialogu izražamo tudi nepopolno razmišljanje.

Situacije

- Izboljšajmo tudi druge tehnike, npr. »brain storming«.
- Bodimo odprti za nove zamisli.
- Znebimo se strahu pred navajanjem inovativnih zamisli.
- Ob porajanju novih zamisli ohranjajmo nadzor in red.
- Oblikujmo time in delo v skupni pisarni. (Team building in Co working).
- Povečajmo aktivno sodelovanje v tisknem delu.

Metoda 2: Povezovanje (Dobesedno navajanje prejšnjih besed)

To metodo uporabljamo z namenom, da se naučimo razumeti, kako nam prejšnjimi besedami govorca, tj. na dobesedni način, kar pripelje do veržne strukture dialoga in omogoča, da globlje raziščemo temo. Dobesedno nadaljevanje nam pomaga, da se osredotočimo na temo in jo speljemo vzajemno. Udeleženci se torej osredotočijo na temo dialoga, namesto da bi skakali s teme na temo.

Ne pozabite zavestno opazovati, ali vaša dejanja in odnos sledijo načelom človekoljubnosti in vzajemnosti!

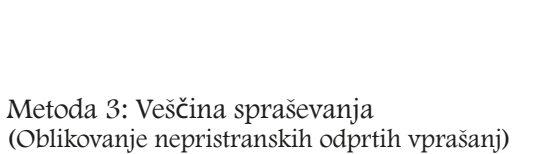
Napotki

- Udeležencem predstavimo metodo in zamisel povezovanja.
- Udeleženci oblikujejo skupine štirih oseb; skupine se morajo razlikovati od prejšnjih skupin.
- Temo dialoga oblikujemo v odprto vprašanje, ki je pomembno z vidika učnega cilja (na primer »Kako priti do poglobljenega, ne do površinskega dialoga?«).
- Skupinam podelimo velik kos papirja in pisala (za vsakega udeleženca različna barva) ali kosček vrvice ali lego kocko – ti pripomočki se uporabijo za povezovanje in ustvarjanja znanja (npr. «moč vprašanj pri učenju»).
- Najprej govori ena oseba, druga pa postavi odprto vprašanje o tem, kar je dejala druga oseba.
- Ob začetku svojega nastopa, udeleženci narišejo en člen v verigi dialoga ali naredijo zanko v vrvici ali dogradijo lego kocko.
- Upoštevejajo pravila skladnosti vsak udeleženec začne povezovati dialog s temo.
- Vsak udeleženec pazorno poslušaj, kaj pravijo drugi.
- Vsak udeleženec začne zmeraj z besedami, ki jih je izjavil prejšnji govorec, nato doda svoje razmišljanje v zgoščeni obliki, tako da naslednji govorec lahko nadaljuje dialog z vašimi besedami.
- Pomembno je, da svoj nastop pričnete s ponovitvijo besed drugega udeleženca; njegove besede so torej obogatene z vašim razmišljanjem.
- Vsak udeleženec poveže pet predmetov dialoga (nariše pet členkov v verigi ali doda pet zank na vrstico ali dogradi pet lego kock).

Razmislek v učeči se skupnosti: Celotna skupina razmislila o spoznanjih, do katerih je prišla ob tej nalogi. Koristno vprašanje za razmislek je »Do katerih spoznanj ste prišli pri tej nalogi?«. Drugo, zahtevnejše vprašanje je »Kaj ste se naučili iz te naloge?«. Namen razmisleka je, da izrazi svoje mišljenje in izkušnje deli več udeležencev, ne samo posamezniki. Da pritegnete k razmisleku več udeležencev, lahko postavite vprašanja, kot npr.: »Kaj nam še lahko poveste o vašem razmišljanju?«, »Kaj bi še morali omeniti?« itd. Z drugimi besedami, pri poslušanju naj povzemanje ne bo omejeno samo na nekaj aktivnih udeležencev. Po zaključku razmisleka bo vsak udeleženec doumel, da lahko v ustvarjalnem dialogu izražamo tudi nepopolno razmišljanje.

Situacije

- Osredotočanje na predmetnost dialoga.
- Pomoč učencem pri osredotočanju na predmet pogovora.
- Izboljšanje komunikacijskih sposobnosti.
- Poudarek na dele dialoga, na katere sprva nismo bili pozorni.

Metoda 3: Veščina spravevanja (Oblikovanje nepristranskih odprtih vprašanj)

To metodo uporabljamo z namenom, da se naučimo razumeti, kako nam prejšnjimi besedami govorca, tj. na dobesedni način, kar pripelje do veržne strukture dialoga in omogoča, da globlje raziščemo temo. Dobesedno nadaljevanje nam pomaga, da se osredotočimo na temo in jo speljemo vzajemno. Udeleženci se torej osredotočijo na temo dialoga, namesto da bi skakali s teme na temo.

Ne pozabite zavestno opazovati, ali vaša dejanja in odnos sledijo načelom človekoljubnosti in vzajemnosti!

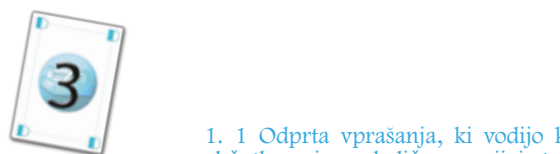
Napotki

- Učitelj udeležencem predstavi metodo in pokaže, kako se oblikujejo odprta vprašanja.
- Udeleženci delajo v parih.
- S partnerjem vadijo postavljane odprtih vprašanj.
- Osredotočijo se na izbiranje teme dialoga tako, da je ta pomembna z vidika učnega cilja ali ustvarjanja znanja (npr. «moč vprašanj pri učenju»).
- Najprej govori ena oseba, druga pa postavi odprto vprašanje o tem, kar je dejala druga oseba.
- Ob začetku svojega nastopa, udeleženci narišejo en člen v verigi dialoga ali naredijo zanko v vrvici ali dogradijo lego kocko.
- Upoštevejajo pravila skladnosti vsak udeleženec začne povezovati dialog s temo.
- Vsak udeleženec pazorno poslušaj, kaj pravijo drugi.
- Vsak udeleženec začne zmeraj z besedami, ki jih je izjavil prejšnji govorec, nato doda svoje razmišljanje v zgoščeni obliki, tako da naslednji govorec lahko nadaljuje dialog z vašimi besedami.
- Pomembno je, da svoj nastop pričnete s ponovitvijo besed drugega udeleženca; njegove besede so torej obogatene z vašim razmišljanjem.
- Vsak udeleženec poveže pet predmetov dialoga (nariše pet členkov v verigi ali doda pet zank na vrstico ali dogradi pet lego kock).

Razmislek v učeči se skupnosti: Celotna skupina razmislila o spoznanjih, do katerih je prišla ob tej nalogi. Koristno vprašanje za razmislek je »Do katerih spoznanj ste prišli pri tej nalogi?«. Drugo, zahtevnejše vprašanje je »Kaj ste se naučili iz te naloge?«. Namen razmisleka je, da izrazi svoje mišljenje in izkušnje deli več udeležencev, ne samo posamezniki. Da pritegnete k razmisleku več udeležencev, lahko postavite vprašanja, kot npr.: »Kaj nam še lahko poveste o vašem razmišljanju?«, »Kaj bi še morali omeniti?« itd. Z drugimi besedami, pri poslušanju naj povzemanje ne bo omejeno samo na nekaj aktivnih udeležencev. Po zaključku razmisleka bo vsak udeleženec doumel, da lahko v ustvarjalnem dialogu izražamo tudi nepopolno razmišljanje.

Situacije

- Osredotočanje na predmetnost dialoga.
- Pomoč učencem pri osredotočanju na predmet pogovora.
- Izboljšanje komunikacijskih sposobnosti.
- Poudarek na dele dialoga, na katere sprva nismo bili pozorni.

Metoda 4: Ujemimo ključne besede (Prepoznavanje ključnih besed)

To metodo uporabljamo z namenom, da se naučimo razumeti, kako nam prejšnjimi besedami govorca, tj. na dobesedni način, kar pripelje do veržne strukture dialoga in omogoča, da globlje raziščemo temo. Dobesedno nadaljevanje nam pomaga, da se osredotočimo na temo in jo speljemo vzajemno. Udeleženci se torej osredotočijo na temo dialoga, namesto da bi skakali s teme na temo.

Ne pozabite zavestno opazovati, ali vaša dejanja in odnos sledijo načelom človekoljubnosti in vzajemnosti!

Napotki

- Učitelj udeležencem predstavi metodo in pokaže, kako se oblikujejo odprta vprašanja.
- Udeleženci delajo v parih.
- S partnerjem vadijo postavljane odprtih vprašanj.
- Osredotočijo se na izbiranje teme dialoga tako, da je ta pomembna z vidika učnega cilja ali ustvarjanja znanja (npr. «moč vprašanj pri učenju»).
- Najprej govori ena oseba, druga pa postavi odprto vprašanje o tem, kar je dejala druga oseba.
- Ob začetku svojega nastopa, udeleženci narišejo en člen v verigi dialoga ali naredijo zanko v vrvici ali dogradijo lego kocko.
- Upoštevejajo pravila skladnosti vsak udeleženec začne povezovati dialog s temo.
- Vsak udeleženec pazorno poslušaj, kaj pravijo drugi.
- Vsak udeleženec začne zmeraj z besedami, ki jih je izjavil prejšnji govorec, nato doda svoje razmišljanje v zgoščeni obliki, tako da naslednji govorec lahko nadaljuje dialog z vašimi besedami.
- Pomembno je, da svoj nastop pričnete s ponovitvijo besed drugega udeleženca; njegove besede so torej obogatene z vašim razmišljanjem.
- Vsak udeleženec poveže pet predmetov dialoga (nariše pet členkov v verigi ali doda pet zank na vrstico ali dogradi pet lego kock).

Razmislek v učeči se skupnosti: Celotna skupina razmislila o spoznanjih, do katerih je prišla ob tej nalogi. Koristno vprašanje za razmislek je »Do katerih spoznanj ste prišli pri tej nalogi?«. Drugo, zahtevnejše vprašanje je »Kaj ste se naučili iz te naloge?«. Namen razmisleka je, da izrazi svoje mišljenje in izkušnje deli več udeležencev, ne samo posamezniki. Da pritegnete k razmisleku več udeležencev, lahko postavite vprašanja, kot npr.: »Kaj nam še lahko poveste o vašem razmišljanju?«, »Kaj bi še morali omeniti?« itd. Z drugimi besedami, pri poslušanju naj povzemanje ne bo omejeno samo na nekaj aktivnih udeležencev. Po zaključku razmisleka bo vsak udeleženec doumel, da lahko v ustvarjalnem dialogu izražamo tudi nepopolno razmišljanje.

Situacije

- Osredotočanje na predmetnost dialoga.
- Pomoč učencem pri osredotočanju na predmet pogovora.
- Izboljšanje komunikacijskih sposobnosti.
- Poudarek na dele dialoga, na katere sprva nismo bili pozorni.

Metoda 5: Poglobitev (Izpostavljanje ključnih besed)

To metodo uporabljamo z namenom, da se naučimo prepoznati misli druge osebe in se poglobiti vanjo. Cilj je poglobiti se v ključne besede govora drugih in z odprtimi, nepristranskimi vprašanji raztožiti pomen teh besed. Da bi poglobili razumevanje, si udeleženci prizadevajo postavljati vedno več vprašanj o ključnih besedah.

Ne pozabite zavestno opazovati, ali vaša dejanja in odnos sledijo načelom človekoljubnosti in vzajemnosti!

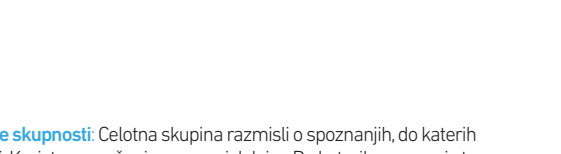
Napotki

- Metoda predstavimo udeležencem.
- Udeleženci oblikujejo pare.
- S partnerjem se pogovarjate o zadevi, ki je pomembna z vidika učnega cilja, na primer: »Ko govorimo, bi se lahko to, kar rečemo, imenovalo »vrh ledene gore«.
- Najprej govori prvi član para, drugi pa v njegovem govoru izpostavi ključne besede.
- Pozorno prisluhnemo partnerjevemu govoru.
- Prepoznamo ključne besede in se lotimo večšine spraševanja: izpostavimo ključne besede tako, da tvorimo odprto, nepristransko vprašanje.
- Pozorno prisluhnemo partnerjevemu odgovoru.
- Vtem odgovoru prepoznamo novo ključno besedo in jo izpostavimo tako, da uporabimo odprto vprašanje.
- Zamenjamo vloge, kar pomeni, da bo govorec postavil dodatna odprta vprašanja.
- Na koncu s partnerjem razmislimo o vsebini »učnega nahrbtnika«, razkrijemo misli, kar nam koristi pri učenju.
- Dialog traja približno petnajst minut.

Razmislek v učeči se skupnosti: Celotna skupina razmislila o spoznanjih, do katerih je prišla ob tej metodi. Koristno vprašanje za razmislek je »Do katerih spoznanj ste prišli pri tej metodi?«. Drugo, zahtevnejše vprašanje je »Kaj ste se naučili iz te naloge?«. Tretje vprašanje bi lahko bilo »Kako boste spremenili svoj odnos?«. Po koncu razmisleka bo vsak udeleženec razumel, kako razkrivati misli.

Situacije

- Učence vzpodbujamo pri razvijanju lastnih misli tako, da sodelujemo z vsakim od njih.
- Urinmo skupinsko delo.
- Izboljšujemo sposobnost delovanja v timu.
- Presodimo, kdo od udeležencev bo vodja.

Metoda 6: Poglobitev (Izpostavljanje ključnih besed)

To metodo uporabljamo z namenom, da se naučimo prepoznati misli druge osebe in se poglobiti vanjo. Cilj je poglobiti se v ključne besede govora drugih in z odprtimi, nepristranskimi vprašanji raztožiti pomen teh besed. Da bi poglobili razumevanje, si udeleženci prizadevajo postavljati vedno več vprašanj o ključnih besedah.

Ne pozabite zavestno opazovati, ali vaša dejanja in odnos sledijo načelom človekoljubnosti in vzajemnosti!

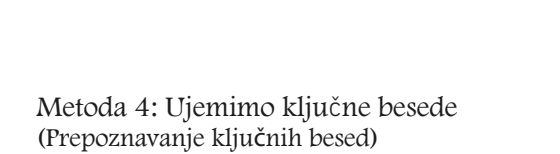
Napotki

- Metoda predstavimo udeležencem.
- Udeleženci oblikujejo pare.
- S partnerjem se pogovarjate o zadevi, ki je pomembna z vidika učnega cilja, na primer: »Ko govorimo, bi se lahko to, kar rečemo, imenovalo »vrh ledene gore«.
- Najprej govori prvi član para, drugi pa v njegovem govoru izpostavi ključne besede.
- Pozorno prisluhnemo partnerjevemu govoru.
- Prepoznamo ključne besede in se lotimo večšine spraševanja: izpostavimo ključne besede tako, da tvorimo odprto, nepristransko vprašanje.
- Pozorno prisluhnemo partnerjevemu odgovoru.
- Vtem odgovoru prepoznamo novo ključno besedo in jo izpostavimo tako, da uporabimo odprto vprašanje.
- Zamenjamo vloge, kar pomeni, da bo govorec postavil dodatna odprta vprašanja.
- Na koncu s partnerjem razmislimo o vsebini »učnega nahrbtnika«, razkrijemo misli, kar nam koristi pri učenju.
- Dialog traja približno petnajst minut.

Razmislek v učeči se skupnosti: Celotna skupina razmislila o spoznanjih, do katerih je prišla ob tej metodi. Koristno vprašanje za razmislek je »Do katerih spoznanj ste prišli pri tej metodi?«. Drugo, zahtevnejše vprašanje je »Kaj ste se naučili iz te naloge?«. Tretje vprašanje bi lahko bilo »Kako boste spremenili svoj odnos?«. Po koncu razmisleka bo vsak udeleženec razumel, kako razkrivati misli.

Situacije

- Učence vzpodbujamo pri razvijanju lastnih misli tako, da sodelujemo z vsakim od njih.
- Urinmo skupinsko delo.
- Izboljšujemo sposobnost delovanja v timu.
- Presodimo, kdo od udeležencev bo vodja.

Metoda 7: Poglobitev (Izpostavljanje ključnih besed)

To metodo uporabljamo z namenom, da se naučimo prepoznati misli druge osebe in se poglobiti vanjo. Cilj je poglobiti se v ključne besede govora drugih in z odprtimi, nepristranskimi vprašanji raztožiti pomen teh besed. Da bi poglobili razumevanje, si udeleženci prizadevajo postavljati vedno več vprašanj o ključnih besedah.

Ne pozabite zavestno opazovati, ali vaša dejanja in odnos sledijo načelom človekoljubnosti in vzajemnosti!

Napotki

- Metoda predstavimo udeležencem.
- Udeleženci oblikujejo pare.
- S partnerjem se pogovarjate o zadevi, ki je pomembna z vidika učnega cilja, na primer: »Ko govorimo, bi se lahko to, kar rečemo, imenovalo »vrh ledene gore«.
- Najprej govori prvi član para, drugi pa v njegovem govoru izpostavi ključne besede.
- Pozorno prisluhnemo partnerjevemu govoru.
- Prepoznamo ključne besede in se lotimo večšine spraševanja: izpostavimo ključne besede tako, da tvorimo odprto, nepristransko vprašanje.
- Pozorno prisluhnemo partnerjevemu odgovoru.
- Vtem odgovoru prepoznamo novo ključno besedo in jo izpostavimo tako, da uporabimo odprto vprašanje.
- Zamenjamo vloge, kar pomeni, da bo govorec postavil dodatna odprta vprašanja.
- Na koncu s partnerjem razmislimo o vsebini »učnega nahrbtnika«, razkrijemo misli, kar nam koristi pri učenju.
- Dialog traja približno petnajst minut.

Razmislek v učeči se skupnosti: Celotna skupina razmislila o spoznanjih, do katerih je prišla ob tej metodi. Koristno vprašanje za razmislek je »Do katerih spoznanj ste prišli pri tej metodi?«. Drugo, zahtevnejše vprašanje je »Kaj ste se naučili iz te naloge?«. Tretje vprašanje bi lahko bilo »Kako boste spremenili svoj odnos?«. Po koncu razmisleka bo vsak udeleženec razumel, kako razkrivati misli.

Situacije

- Učence vzpodbujamo pri razvijanju lastnih misli tako, da sodelujemo z vsakim od njih.
- Urinmo skupinsko delo.
- Izboljšujemo sposobnost delovanja v timu.
- Presodimo, kdo od udeležencev bo vodja.

Metoda 8: Poglobitev (Izpostavljanje ključnih besed)

To metodo uporabljamo z namenom, da se naučimo prepoznati misli druge osebe in se poglobiti vanjo. Cilj je poglobiti se v ključne besede govora drugih in z odprtimi, nepristranskimi vprašanji raztožiti pomen teh besed. Da bi poglobili razumevanje, si udeleženci prizadevajo postavljati vedno več vprašanj o ključnih besedah.

Ne pozabite zavestno opazovati, ali vaša dejanja in odnos sledijo načelom človekoljubnosti in vzajemnosti!

Napotki

- Metoda predstavimo udeležencem.
- Udeleženci oblikujejo pare.
- S partnerjem se pogovarjate o zadevi, ki je pomembna z vidika učnega cilja, na primer: »Ko govorimo, bi se lahko to, kar rečemo, imenovalo »vrh ledene gore«.
- Najprej govori prvi član para, drugi pa v njegovem govoru izpostavi ključne besede.
- Pozorno prisluhnemo partnerjevemu govoru.
- Prepoznamo ključne besede in se lotimo večšine spraševanja: izpostavimo ključne besede tako, da tvorimo odprto, nepristransko vprašanje.
- Pozorno prisluhnemo partnerjevemu odgovoru.
- Vtem odgovoru prepoznamo novo ključno besedo in jo izpostavimo tako, da uporabimo odprto vprašanje.
- Zamenjamo vloge, kar pomeni, da bo govorec postavil dodatna odprta vprašanja.
- Na koncu s partnerjem razmislimo o vsebini »učnega nahrbtnika«, razkrijemo misli, kar nam koristi pri učenju.
- Dialog traja približno petnajst minut.

Razmislek v učeči se skupnosti: Celotna skupina razmislila o spoznanjih, do katerih je prišla ob tej metodi. Koristno vprašanje za razmislek je »Do katerih spoznanj ste prišli pri tej metodi?«. Drugo, zahtevnejše vprašanje je »Kaj ste se naučili iz te naloge?«. Tretje vprašanje bi lahko bilo »Kako boste spremenili svoj odnos?«. Po koncu razmisleka bo vsak udeleženec razumel, kako razkrivati misli.

Situacije

- Učence vzpodbujamo pri razvijanju lastnih misli tako, da sodelujemo z vsakim od njih.
- Urinmo skupinsko delo.
- Izboljšujemo sposobnost delovanja v timu.
- Presodimo, kdo od udeležencev bo vodja.

Metoda 9: Poglobitev (Izpostavljanje ključnih besed)

To metodo uporabljamo z namenom, da se naučimo prepoznati misli druge osebe in se poglobiti vanjo. Cilj je poglobiti se v ključne besede govora drugih in z odprtimi, nepristranskimi vprašanji raztožiti pomen teh besed. Da bi poglobili razumevanje, si udeleženci prizadevajo postavljati vedno več vprašanj o ključnih besedah.

Ne pozabite zavestno opazovati, ali vaša dejanja in odnos sledijo načelom človekoljubnosti in vzajemnosti!

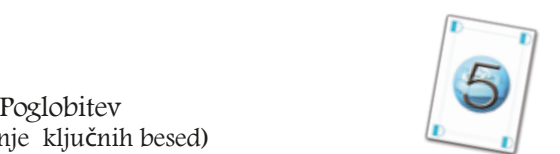
Napotki

- Metoda predstavimo udeležencem.
- Udeleženci oblikujejo pare.
- S partnerjem se pogovarjate o zadevi, ki je pomembna z vidika učnega cilja, na primer: »Ko govorimo, bi se lahko to, kar rečemo, imenovalo »vrh ledene gore«.
- Najprej govori prvi član para, drugi pa v njegovem govoru izpostavi ključne besede.
- Pozorno prisluhnemo partnerjevemu govoru.
- Prepoznamo ključne besede in se lotimo večšine spraševanja: izpostavimo ključne besede tako, da tvorimo odprto, nepristransko vprašanje.
- Pozorno prisluhnemo partnerjevemu odgovoru.
- Vtem odgovoru prepoznamo novo ključno besedo in jo izpostavimo tako, da uporabimo odprto vprašanje.
- Zamenjamo vloge, kar pomeni, da bo govorec postavil dodatna odprta vprašanja.
- Na koncu s partnerjem razmislimo o vsebini »učnega nahrbtnika«, razkrijemo misli, kar nam koristi pri učenju.
- Dialog traja približno petnajst minut.

Razmislek v učeči se skupnosti: Celotna skupina razmislila o spoznanjih, do katerih je prišla ob tej metodi. Koristno vprašanje za razmislek je »Do katerih spoznanj ste prišli pri tej metodi?«. Drugo, zahtevnejše vprašanje je »Kaj ste se naučili iz te naloge?«. Tretje vprašanje bi lahko bilo »Kako boste spremenili svoj odnos?«. Po koncu razmisleka bo vsak udeleženec razumel, kako razkrivati misli.

Situacije

- Učence vzpodbujamo pri razvijanju lastnih misli tako, da sodelujemo z vsakim od njih.
- Urinmo skupinsko delo.
- Izboljšujemo sposobnost delovanja v timu.
- Presodimo, kdo od udeležencev bo vodja.

Metoda 10: Povežimo niti, ustvarimo sintezo (Sinteza)

To metodo uporabljamo z namenom, da udeleženci oblikujejo sintezo (splošni pogled njihovega razumevanja v danem trenutku), ki predstavlja učni cilj. Cilj je povezovanje niti tako, da vključimo razmišljanje vsakega udeleženca. Sinteza je rezultat splošnega mnenja udeležencev.

Ne pozabite zavestno opazovati, ali vaša dejanja in odnos sledijo načelom človekoljubnosti in vzajemnosti!

Napotki

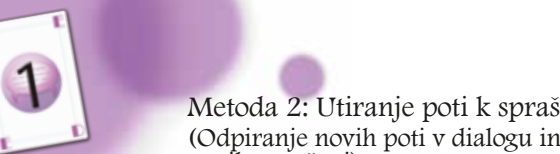
- Udeleženci si ustvarijo splošno mnenje in vedenje o predmetnosti, ki je njihov učni cilj.
- Udeleženci pridejo do sklepov, do katerih so se dokopali z uporabo dialoga. Ustvarijo splošne zaključke, ki predstavljajo mišljenje vsakega udeleženca.
- Sinteza oblikuje na podlagi ključnih besed, ki so jih prepoznali v govoru udeležencev.
- Tako sinteza predstavlja skupno mišljenje, ki je rezultat vseh udeležencev v skupini.
- Material za ustvarjanje sinteze udeleženci zberejo tako, da vključijo splošno mnenje udeležencev.
- Za to pa so potrebni pazorno poslušanje, strjeno izražanje in odpiranje ključnih besed.
- Na koncu udeleženci ocenijo zbrani material in ga zapišejo na papir.
- Čas, rezerviran za to nalogo, je odvisen od tega, kako hitro udeleženci lahko poenotijo svoja mnenja za zapis sinteze oziroma doseganje učnega cilja.
- Nalogo lahko še razvijamo, če člani skupine ocenijo, da so se pojavila še druga odprta vprašanja, ki jih je posredovala katera druga skupina.

Razmislek v učeči se skupnosti: Celotna skupina razmislila o spoznanjih, do katerih je prišla pri ob tej nalogi. Koristno vprašanje za razmislek je »Kako vam je povezovanje pomagalo pri učenju?«. Namen razmisleka je, da izrazi svoje mnenje in izkušnje več udeležencev, ne samo nekateri. Po razmisleku bo vsak udeleženec pridobil splošen pogled na določeno zadevo v danem trenutku ter novo razumevanje.

Situacije

- Učence vzpodbujamo pri razvijanju lastnih misli tako, da sodelujemo z vsakim od njih.
- Urinmo skupinsko delo.
- Izboljšujemo sposobnost delovanja v timu.
- Presodimo, kdo od udeležencev bo vodja.

USTVARJANJE SPLOŠNEGA POGLEDA IN NOVEGA RAZUMEVANJA

Metoda 1: Povežimo niti, ustvarimo sintezo (Sinteza)

To metodo uporabljamo z namenom, da udeleženci oblikujejo sintezo (splošni pogled njihovega razumevanja v danem trenutku), ki predstavlja učni cilj. Cilj je povezovanje niti tako, da vključimo razmišljanje vsakega udeleženca. Sinteza je rezultat splošnega mnenja udeležencev.